

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Historico-Juridicus De Præcedentia Controversa
Monachos Benedictinos Inter Et Canon. Regulares S.
Avgvstini**

Stolte, Benedict

Erfordia, 1730

VD18 1179271X

§. I. Ostenditur, Ordini Benedictino competere per se Clericatum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64547)

CAPVT SECVNDVM.

De Clericatu Ordinis S.
Benedicti.

§. I.

Ostenditur, Ordini Benedictino per se competere clericatum.

DICO: ORDO SANCTISSIMI P. BENEDICTI non tantum est monasticus, sed etiam per se & essentialiter clericalis.

63. Probatur primò: Quod convenit alicui ordini vi suæ regulæ, hoc convenit ei per se, atqui Clericatus convenit ordini BENEDICTINO vi suæ regulæ, ergo convenit illi per se; Maj. patet: quia regula est ordinis anima. *probatur min. ex cap. 62. regulæ s. BENEDICTI, ubi præcipitur, ut, si quis Abbas sibi presbyterum vel Diaconum ordinari petierit, de suis eligat &c. ubi SANCTISSIMVS LEGISLATOR non reliquit arbitrio Abbatis, eligere sacerdotem vel extraneum vel Domesticum, sed expressè mandat, ut si, id est, quodocunque sibi presbyterum ordinari petierit, de suis eligat.*

Tri-

„Triplex enim Monachorum suorum
 „genus in eodem Monasterio s. BENEDI-
 „CTVS instituit: alii sunt CONVERSI,
 „ministeriis domesticis invigilantes, de
 „quibus *cap. 57. regulæ de artificibus Mo-*
 „*nasterii.* Alii sacris initiati, Divinis lau-
 „dibus & choro mancipati, pro quibus
 „præcipuè regulam s. BENEDICTVS
 „scripsisse noscitur. Alii perpetuò, seu ad
 „tempus *reclusi*, Monasterii probatione
 „diuturnâ muniti &c. *WION lig. vit. l. 1. c.*
 „*1. circa fin.*“ Ratio autem istius manda-
 ti de eligendo ex suis sacerdote, est secun-
 dum MABILLON *fol. 31.* quia presbyteri
 aliunde evocati paulatim Jus in Ecclesiis
 monasticis conantur sibi arrogare; Inter-
 dum sacerdotes conjugati, aut propriâ vo-
 luntate profugi, sacris semet ingerentes,
 fungi sacerdotio in Ecclesiis Monasterio-
 rum ambiebant, quod inter Monachos
 non levia scandala excitabat, reluctaban-
 turquè ab hujusmodi sacerdotibus sacris
 refici. Cujus fidem facit s. CYRILLVS
tom. 5. p. 2. fol. 29.

HÆFFTENVS *disq. mon. l. 3. disq. 1.* di-
 cit, „Convenientius est, ut Monachus apud
 „Monachos celebret, quàm alius quis-

„piam, ut GREG. l. 5. epist. 41. innuit, cau-
 „sam enim reddens, cur debeat presby-
 „ter ordinari, ait: quatenus nec ille (*Ab-*
 „*bas*) de Monasterio suo hâc de causâ
 „egredi, nec extraneum sibi, ad peragen-
 „dum sacrum opus cogatur adducere.“
 Adeoque, ut præveniret talibus inconve-
 nientiis s. BENEDICTVS, ordinem cleri-
 calem à purè Laicali diversum instituendo,
 præcepit, ut Abbas de suis sacerdotem eli-
 gat. Ex quo ordinis Benedictini clerica-
 tus per se

64. Probatur secundò: Quod est di-
 stinctivum alicujus, est etiam ejus consti-
 tutivum, ex recepto Philosophorum axio-
 mate; quia enim *rationalis* distinguit ho-
 minem ab omni alio animali, ideo & il-
 lum constituit; atqui CLERICATUS est
 distinctivus ORDINIS BENEDICTINI à
 quocunque alio ORDINE, sive communi-
 tate non clericali, quales purè Laicales seu
 non clericales erant Monachorum s. AN-
 TONII, PACHOMII &c. ergo CLERICA-
 TUS est ordinis Benedictini constitutivus;
 sed quod est alicujus constitutivum, hoc
 convenit ei per se, & essentialiter, ergo
 CLE-

CLERICATUS convenit ORDINI Bene-
dictino per se & essentialiter.

65. NEC DICAS: Ex mente COMMEN-
TATORIS: una hirundo non facit ver; ab
uno aliquo sacerdote in Monasterio quo-
vis existente non dicitur totus ORDO Cle-
ricalis.

Resp. Enim I. id *retorquendo* in ipsum
COMMENTATOREM, qui *fol. 44.* scribit,
quod s. AUGVSTINVS *Serm. 1. de comm.*
vit. cler. singulos suos Clericos recensens,
nonnisi unum, alterumve Presbyterum
referat, *item fol. 60.* fatetur, olim in ipsis
collegiis Clericorum unum tantum vel
alterum ordinatum fuisse Presbyterum;
ergo & tale Collegium Clericorum non
erit clericale? Ratio autem, quod olim
tam pauci in collegiis erant sacerdotes,
datur à MABILLON, quia tum temporis
communiter uno tantum sacrificio quo-
tidie litabatur, cui reliqui omnes intere-
rant, consequenter multi sacerdotes non
erant necessarii.

Resp. 2. *Negando suppositum*, quod ex
mente s. BENEDICTI unus tantum de-
beat esse sacerdos in quolibet Monasterio,
quia *cit. cap. 62.* titulum dedit non de Sa-
cerdo-

cerdote, sed de sacerdotibus Monasterii. at verò plures sacerdotes jam tempore s. BENEDICTI in uno Monasterio extitisse, inde colligitur, quòd s. BENEDICTVS SIMPLICIVM sacerdotem s. MAVRO in Galliam misso comitem adjunxerit, suum proprium monasterium sacerdote destitutum utiquè non relinquens. Nec obscure ex illis cap. 62. verbis: ut Abbas Presbyterum vel Diaconum ex suis eligat, colligitur, SANCTISSIMVM LEGISLATOREM voluisse, ut plures in uno Monasterio numerarentur Subdiaconi; cum enim Diaconatus supponat Subdiaconatum, hujus autem nullam fecerit mentionem, videtur tacitus innuisse plures Subdiaconos, è quibus aptiores ad Diaconatum eligerentur, debere præexistere. Quis neget autem Subdiaconos esse Clericos?

66. Probatum tertio: Argumento desumpto ex ipso COMMENTATORE fol. 51. sic loquente: Clericatus per accidens habetur ab eis, quorum Ordo ad vitam duntaxat contemplativam, & à curis animarum abstractam, sibi què soli vacantem, institutus est, ita ut tota ipsius essentia possit sine Clericatu consistere. Subl. Atqui Monachorum Benedi-
ctino-

ctinorum ORDO ad vitam duntaxat contemplativam, & à curis animarum abstractam, sibi què soli vacantem institutus non est &c. ergo clericatus à Benedictinis non habetur per accidens. *Minor subsumpta constat* I. ex eo, quòd VRBANVS II. affirmet, *Monachorum religionem & Canonico- rum Regularium unius penè ejusdemquè propositi.* Et INNOCENTIUS III. dicat: *Canonicos Regulares vi sui statùs à Monasticâ professione alienos non esse.* Et hoc quotidiana experientiâ probante. Monachi enim BENEDICTINI pariter & Canonici Regulares tribus se obligant votis, vivunt in communi, cantant in choro, celebrant Missas, docent publicè & privatim, catechizant, prædicant, sacramenta administrant &c. ergo &c.

67. Constat 2. Ex Apostolatu Benedictino, SANCTISSIMVS enim PATER ipse anno 529. migrans in *Cassinum*, ibi idola evertit, lucos succendit, prædicatione què continuâ indomitum populum ad Christi fidem vocavit, ultimus *Italiae* Apostolus ab ipso Deo specialiter missus verbis (quæ GORDIANVS ejus Discipulus refert) sequentibus: „ Ut quid BENEDICTE tristaris?
ris?

„ris? te namquè elegi ex omnibus inco-
 „lentibus orbem, Tu Evangelii mei tuba
 „cœlestis existes, spiritu meo repletus.
 „Surge jam & vade in castrum CASSINVM,
 „& populum, ejusdemquè Provinciam,
 „qui adhuc idolorum cultibus servit, ser-
 „mone vivifico prædicans, meum, ad cul-
 „tum convertere stude, quia ego tecum
 „ero, & non te deseram, & confundam
 „omnes adversarios tuos. proficiscere
 „idolorum ad pugnam, confortare, & esto
 robustus. GORD. *in vita* S. PLACIDI.

Unde & BARONIVS ad annum 529. sic
 scribit: „Hoc ipso anno MAGNVS ille BE-
 „NEDICTVS ex angustiis sublacensium
 „montium Divino monitu egressus, CAS-
 „SINVM petens, illic excitatô Monasteriô
 „Monasticum ordinem mirificè propaga-
 „vit. Ut autem ad CASSINVM mon-
 „tem Christi Athleta vocaretur, certamen,
 „quod adversus Dæmones mox ibi esset
 „initurus, causa fuisse videbatur. Nescio
 „enim, quâ incuriâ Episcoporum, quæ
 „longè latequè in christiano orbe extin-
 „cta idololatria, in monte illo altioribus
 „fixa radicibus adhuc vigeat, Ibi nam-
 „què fortis armatus, tanquam impietatis
 arce

„arce munitus, cultum à sibi subditis exigebat; sed cum fortior ipsò venit, penitus cedere cogitur. ita BARONIVS.

68. Nec S. BENEDICTVS solus prædicationis munere functus, suos Discipulos voluit quiescere, sed potius eos in diversas mundi plagas ablegavit, legem Christi Barbaris nationibus delaturos. Sic jam tum ex Monasterio *sublacensi* emiserat S. FRIDOLINVM, Regio apud Scotos genere natum, qui (teste COCCIO) ad cultum Christianæ religionis inferendum, multas terrarum oras indefessus obivit, ita ut nomen *Viatoris* vulgò obtinuerit. Is superatis VOGESI Jugis circa annum Domini 527. *Alsatiam*, deinde *Argentoratum* subiens, incolas partim vanâ Deorum superstitione detentos, partim Arianâ hæresi infectos, sanam & veram fidem docuit &c. &c. Anno 532. misit S. BENEDICTVS in *Hispanias* THVRIBIVM cum pluribus aliis SS. Monachis, qui ad diversas postulati Cathedras, *Hispaniam* universam mirificè illustrârunt, & Apostolicis meritis se commendârunt, infidelibus & hæreticis ad gremium Ecclesiæ feliciter ductis. Quem morem Apostolicum BE-
NE-

NEDICTINI continuârunt incessanter, uti de sæculo in sæculum, imò ferè de anno in annum, ad nostra fermè tempora usquè demonstrat, recensitis nominatim Apostolis BENEDICTINIS, BASILIVS *Finkenensis* in suo Apostolatu BENEDICTINO per totum. Sicquè perget Deò propitiò Zelus BENEDICTIVS, nec non nisi cum fine mundi terminabitur; tunc enim *pro Ecclesia Romana stabit fidelissimè, & plurimos in fide confortabit.* uti inter coetera S. BENEDICTO per Angelum à Deo promissum fuisse, testatur historia *sublacensis*: PRUDENTIVS *Sandaval. lib. de fundat. Monast. in Castella part. 1. §. 6.* ARNOLDVS WION *l. 1. C. 1.* & ex eo STENGELIVS in corona *Lucida, & CORN. à LAP. in cap. 35. Jerem.*

69. Hoccinè est, vitam agere tantùm contemplativam, à curis animarum abstractam, sibi què soli vacantem? certè Apostolicum illud Benedictinorum munus toto aliquo diversorum Authorum agmine comprobare licet, sed brevitatis ergò unus altervè sufficienter doceat, quid nostra *Germania* Benedictinis debeat: CHRIST. BROWERVS S. J. in antiquitatibus

tibus *Fuldensibus* sic habet. “Et verò hu-
 „jus Ordinis, id est Benedictinæ familiæ,
 „quis nescit Laudem hanc esse propriam,
 „ut ambiat meritis & rectè factorum
 „gloriâ, quàm latè patet, orbem Chri-
 „stianum? etenim, ut palmas taceam &
 „adoreas, in reliquo OCCIDENTE partas,
 „certè innumeras abstulit ex hac *Germa-*
 „*niâ* nostrâ magnâ, cujus inferæ & supe-
 „ræ Regionibus tot retro sæculis hæc
 „unica ferè dedit scientiæ, veræquè pie-
 „tatis Doctores, Magistros. unica inquam
 „*Borea* populis citimis, extimis in magnâ
 „errorum nocte prætulit veri, honestiquè
 „facem, scilicet hâc virtutis arduâ viâ, &
 „non mortali doctrinarum curriculo
 „communem Mortalium mensuram
 „supergressa, pondera tot Cathedrarum
 „ingentia suorum humeris, velut *ATLAS*
 „cælum, sustulit, excelsoquè loco in Re-
 „publicâ Christianâ constituta non popu-
 „lis duntaxat, & urbibus; sed & Principi-
 „bus, terrarum Dominis benè beatequè
 „vivendi leges & præcepta dedit. Ita
 verbo-tenus *BROWERVS*. Cui & Hete-
 rodoxum quendam adjungo *HENRICVM*
 sc. *PETREVM* *J*Ctum, ut ut aliàs Mona-
 H cho-

cho-mastygem, veritati tamen hoc cè præbentem testimonium :

70. GREGORIUS MAGNUS ex S. BENEDICTINI ORDINIS Monacho factus Episcopus, sive Pontifex Romanus multos reliquit, tum commilitones, tum Discipulos Monachos, qui quàm plurimos infidelium ad Christianismum pertrahebant. Sic à Papa CONONE in Germaniam missus Monachus Benedictinus CHILIANVS Francos Orientales; sic præter eosdem hos, & Bavaros, & Thuringos, & Catos, & Saxones, & Phrisos denique S. BONIFACIUS; sic WILLEHADVS primus Bremensium Episcopus (pariter ut BONIFACIUS, Ordinis Benedictini Monachus Anglicanus) Phrisos, Coeterosquè Saxonie Borealis populos; sic Corvejâ excitus primus Bremensium Archiepiscopus ANSCHARIVS Holsatios, Nordalbingos, Danos, Suedos, coeterasquè Aquilonem versùs gentes, sic alii Benedictini, quorum plurimos in chronicis suis commemorat LANGIVS, vitæ sanctimoniâ & sapientiæ doctrinâ insignes, Germanicas vicinasquè nationes verâ JESV CHRISTI religione imbuebant; sic Im-

Imperatoribus olim plerisque eos fuisse
 Cancellarios & Consiliarios, qui Clavum
 tam reipublicæ Romanæ, quàm Ecclesiæ
 Christianæ rectè tenere, & sæcularibus
 Curiarum laboribus perfuncti, præfici
 possent administrationi rerum sacrarum.
 Quæ res, cùm ex publicis historiarum
 monumentis, tum inde liquet, quod Re-
 verendissimi Moguntinus, Coloniensis &
 Trevirensis, Archiepiscopi, & Principes
 Electores Cæsareæ Majestatis per Ger-
 maniam, Italiam, Galliam, etiamnum sunt,
 dicunturquè Cancellarii. Fasti sanè Ci-
 tizenses JOANNEM Papam ejus ordinis
 22 allegant, qui in Antecessorum suo-
 rum annalibus Benedictini Ordinis Pon-
 tifices repererit 24 (alii nunc numerant
 40) Cardinales 183. Archiepiscopos &
 Episcopos 1464. Abbates insignes quin-
 decies mille. Illis (inquit LANGIVS
 noster) CAROLI M. & OTTONVM
 temporibus sapientiæ studium vigebat
 in Coenobiis, & hæc causa erat, quòd ex
 Monachis eligerentur Episcopi. Impri-
 mis verò Fuldensis, Hirsfeldensis, Corve-
 jensis, Weisenburgensis, Prunensis, Tuilien-
 sis, Gemlacensis, Hirsauigiensis & Trevirensis

„in *Germania* Cœnobiorum gymnasia
 „(ne quid de *Italiæ, Galliarumquè & Hispa-*
 „*niarum, cœterarumquè Provinciarum*
 „*christianarum Monasteriis nobilissimis,*
 „*præcipuè verò de Cassinensi, Cluniacensi,*
 „*Floriacensi* hîc dicamus) virtutibus, & in
 „*patriam beneficiis florebant &c. &c.*
 Hæc & plura *Petreus*, qui & paulò ante
 Monasterium s. MICHAELIS *Hildesii* à s.
 BERNWARDO constructum, *pietatis, Lite-*
rarumquè & humanitatis Domicilium, fruga-
lis sanè hospitalitatis nomine etiamnum celebre,
 dixerat. Computenter ista Benedictino-
 rum elogia, & judicetur, an ORDINI com-
 petant ad vitam duntaxat contemplati-
 vam instituto?

§. II.

Alia probatio exponitur.

71. Probatur 4to: Ex *Can. 25. causâ*
16. q. 1. ubi BONIFACIUS IV. Papa ait:
 „Sunt nonnulli, nullo dogmate fulti, au-
 „dacissimè quidem, zelo magis amaritu-
 „dinis, quàm dilectionis inflammati, affe-
 „rentes, Monachos, quia mundo mortui
 „sunt, & Deo vivunt, sacerdotalis officii
 „potentiâ indignos; sed omninò labun-
 tur,